

Landstingsstyrelsens förslag till beslut

Överföring av ansvaret för servicelinjerna till färdtjänstnämnden

Föredragande landstingsråd: Anna Berger Kettner

Ärendet

Färdtjänstnämnden och SL föreslår att ansvaret för SL:s servicelinjer ska övergå till färdtjänstnämnden.

Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen föreslår landstingsfullmäktige besluta

att bifalla färdtjänstnämndens hemställan att hänsyn skall tas till att ansvar och budget för servicelinjerna förs över från SL till färdtjänstnämnden vid årsskiftet 2003/2004 i samband med beslut om budget för 2004.

Genom ett överförande av SL:s servicelinjer till färdtjänstnämnden kan trafiken på ett bättre sätt anpassas med hänsyn till de grupper som är beroende av färdtjänst eller eventuellt snart kommer att bli det. Kunskapen om dessa grupper är god hos färdtjänstnämnden. Dessutom har införandet av en flexlinje i Vällingby fört med sig att den kunskapen ytterligare fördjupats.

Behandling i landstingsstyrelsen

Landstingsrådsberedningen behandlade ärendet den 10 september 2003.

Landstingsstyrelsen behandlade ärendet den 23 september 2003.

Vid behandlingen i landstingsstyrelsen yrkades bifall dels till landstingsrådsberedningens förslag, dels till m-ledamöternas förslag.

Landstingsstyrelsen beslutade utan omröstning att avslå m-förslaget.

M-ledamöterna reserverade sig

” Landstingsstyrelsen föreslås föreslå landstingsfullmäktige besluta att förorda att SL ska överta Färdtjänstnämndens ansvar för färdtjänst och därmed ges ett ansvar för all kollektivtrafik i Stockholms län.

För att skapa en kollektivtrafik, som är väl fungerade för alla resenärer i Stockholms län, måste ansvaret för all trafik både den med SL och den med Färdtjänsten få en gemensam huvudman. Alla särlösningar och delat ansvar skapar problem och motverkar delaktighet i samhället. Risken är stor att resenärer med särskilda behov hamnar i kläm.

Därför förordar vi moderater att SL får ansvaret för all kollektivtrafik, även den som i dag utförs av färdtjänsten. Det skulle påskynda arbetet med att anpassa den allmänna kollektivtrafiken med SL för funktionshindrade, men även arbetet med att få en helhetssyn på alla resenärer oavsett om de har funktionshinder eller ej.

En gemensam organisation skulle dessutom innebära ekonomiska incitament för att anpassa kollektivtrafiken och underlätta för funktionshindrade att resa. I dag är det färdtjänsten som ser effekterna av SL:s satsningar, vilket är en olycklig tudelning. En kollektivtrafik som i sin helhet är bättre anpassad för funktionshindrade är bättre för alla resenärer.

I stället för att flytta över servicelinjerna till Färdtjänsten föreslår vi att SL övertar ansvaret för all färdtjänst.

När ett kommunalförbund är bildat i Stockholms län bör ansvaret för all kollektivtrafik överlätas på förbundet. ”

Ärendet och dess beredning

Färdtjänstnämnden har den 17 juni 2003, enligt förvaltningens förslag, beslutat att färdtjänstnämnden övertar ansvar och budget från SL för servicelinjerna vid årsskiftet 2003/2004, att hemställa hos landstingsfullmäktige att hänsyn tas till denna förändring i samband med beslut om budget 2004.

M-ledamöterna reserverade sig.

”Färdtjänstnämnden beslutar att förorda att SL ska överta färdtjänstnämndens ansvar för färdtjänst och därmed ges ett ansvar för all kollektivtrafik i Stockholms län.

För att skapa en kollektivtrafik, som är väl fungerande för alla resenärer i Stockholms län måste ansvaret för all trafik, både den med SL och den med färdtjänsten få en gemensam huvudman. Alla särlösningar och delat ansvar skapar problem och motverkar delaktighet i samhället. Risken är stor att resenärer med särskilda behov hamnar i kläm.

Därför förordar vi moderater att SL får ansvaret för all kollektivtrafik, även den som idag utförs av färdtjänsten. Det skulle påskynda arbetet med att anpassa den allmänna kollektivtrafiken med SL för funktionshindrade, men även arbetet med att få en helhetssyn på alla resenärer oavsett om de har funktionshinder eller ej.

En gemensam organisation skulle dessutom innebära ekonomiska incitament för att anpassa kollektivtrafiken och underlätta för funktionshindrade att resa. Idag är det färdtjänsten som ser effekterna av SL:s satsningar, vilket är en olycklig tudelning. En kollektivtrafik som i sin helhet är bättre anpassade för funktionshindrade är bättre för alla resenärer.

I stället för att flytta över servicelinjerna till färdtjänsten föreslår vi att SL övertar ansvaret för all färdtjänst .

När ett kommunalförbund är bildat i Stockholms län bör ansvaret för all kollektivtrafik överlåtas på förbundet.”

Färdtjänstförvaltningens och SL-förvaltningens gemensamma tjänsteutlåtande den 15 maj 2003 bifogas (bilaga).

Ärendet har remitterats till landstingsdirektören.

Landstingsdirektören har i tjänsteutlåtande den 1 september 2003 föreslagit landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige besluta att bifalla färdtjänstnämndens hemställan att i samband med beslut om budget för 2004 ska hänsyn tas till att ansvar och budget för servicelinjerna överförs från SL till färdtjänstnämnden vid årsskiftet 2003/2004.

Färdtjänsten och SL fick 1997 i uppdrag av landstingsfullmäktige att utveckla samarbetet för att gemensamt förbättra kollektivtrafikens tillgänglighet för funktionshindrade. Den allmänna kollektivtrafiken ska utvecklas så att en allt mindre andel av befolkningen måste hänvisas till speciallösningar för sina resor.

Samarbetet har under åren resulterat i en gemensam verksamhetsplan som ringar in viktiga åtgärdsområden och formulerar konkreta mål, såsom att förbättra tillgängligheten, att minska behovet av färdtjänst och att öka färdtjänstkunders möjligheter att resa efter behov. De viktigaste områdena för att uppnå detta anses vara bl.a. nya trafikkoncept utifrån funktionshindrades behov, samarbete kring funktionella fordonskrav vid trafik- och fordonsupphandling, utveckling av gemensamma strategier för information och marknadsföring samt att verka för att kommuner och stadsdelar vidtar åtgärder som ökar tillgängligheten vid hållplatser och stationer samt vägarna dit. Utvecklingsarbetet präglas av ett hela-resan perspektiv, dvs alla delar i resan måste fungera bra och ett samarbete med kommunerna är i många fall en nödvändig förutsättning.

Hittills har samarbetet resulterat i två avslutade projekt, fyra pågående och sju planerade åtgärder. Bl.a. pågår projektet "Vällingbyflexen", en anropsstyrd servicelinje/flexlinje och "Södermalmsprojektet" med inriktning på handikappanpassning av hållplatser och modifierad trafik med låggolvsbussar. Projektet "Kamomillen", vars syfte var att ersätta färdtjänstresor med taxi med buss, har lagts ner pga. brist på styrmedel och samordning med sjukvården. "Södertäljeprojektets" effekter av breda insatser för att öka tillgängligheten kommer en stor andel av invånarna tillgodo.

Utöver projekten drivs 24 servicelinjer, som i första hand vänder sig till personer med nedsatt rörelseförmåga och personer som reser lokalt och värdesätter att bussen kommer mycket nära både start- och målpunkt. Syftet med servicelinjerna är att minska behovet av färdtjänst- och sjukresor och trafiken kan nyttjas av alla med SL-biljett eller färdtjänstlegitimation.

En vidareutveckling av servicelinjerna är önskvärd och man har bedömt att färdtjänsten har bättre förutsättningar än SL att driva detta arbete. I ett gemensamt förslag beslutade SL:s styrelse den 27 maj och färdtjänstnämnden den 17 juni 2003 en överföring av ansvaret och budgeten från SL till färdtjänsten vid årsskiftet 2003/2004. I samband med detta kommer parterna att träffa överenskommelse om ekonomisk kompensation, vilken därefter regleras i landstingets budgetprocess. Omfattningen av transaktionen bedöms uppgå till ca 20 – 25 mkr. Förvaltningen har inget att invända mot denna lösning och kommer förutsatt fullmäktiges beslut att ta hänsyn till parternas överenskommelse i kommande budgetarbete.

Bilaga

Färdtjänstförvaltningen och SL-förvaltningens tjänsteutlåtande

Förvaltningarna har anfört följande:

Bakgrund

Servicelinjerna vänder sig i första hand till personer med nedsatt rörelseförmåga och personer som reser lokalt och värdesätter att bussen kommer mycket nära både start- och målpunkt. Det har visat sig att den mer personliga servicen i de små handikappanpassade bussarna, bidrar till hög trivsel och trygghet.

Trafiken med servicelinjerna är öppen för alla som har SLs färdbevis eller färdtjänstlegitimation. Ett viktigt syfte med dessa, numera 24, linjer är att minska behovet av färdtjänst- och sjukresor. Det har inte gått att fastlägga i vilken mån dessa syften uppnåtts. Däremot är linjerna mycket uppskattade bland de som använder dem.

Samarbete SL – Färdtjänsten

Styrelsen för SL och färdtjänstnämnden har under 2002 beslutat om gemensamma mål för samarbetet.

- Att förbättra kollektivtrafikens tillgänglighet för funktionshindrade
- Att minska behovet av färdtjänst
- Att öka färdtjänstkunders möjligheter att resa efter behov

Landstingets kostnad för en färdtjänstresa är avsevärt högre än motsvarande SL-resa. Det är därför angeläget att resor som idag måste göras med färdtjänsten, i framtiden i möjligaste mån kan göras i SL-trafiken. Samtidigt ingår det i färdtjänstens strategi att steg för steg utveckla nya resalternativ som väl tillgodoser resenärernas behov, men som inte är individuella resor och alltså har en lägre kostnad.

En vidareutveckling av servicelinjerna, med anpassade fordon, höga krav på närhet och individuell service, passar väl in i den strategin. Färdtjänsten har bättre förutsättningar än SL att utveckla en sådan service för denna målgrupp och har redan idag nära samarbete med bl a kommunernas omsorgs verksamhet.

Överföring av servicelinjerna

SL och färdtjänstförvaltningen föreslår att ansvaret för SLs servicelinjer övergår till färdtjänstnämnden. För trafiken gäller SL-taxa även i fortsättningen och den samordnas vid behov med SLs lokala och regionala trafik. Information om trafiken ska förutom av färdtjänsten även ges via SLs kundtjänst. Överföringen föreslås ske vid årsskiftet 2003/2004. Inför överförandet ska SL och färdtjänsten träffa överenskommelse om ekonomisk kompensation. Denna regleras sedan i samband med landstingets budgetprocess.